

MAJK SINGER

**ZAŠTO TAKO
OZBILJNO?**

**NEISPRIČANA PRIČA
O ŠAMPIONU NBA,
NIKOLI JOKIĆU**

Prevela
Dijana Đelošević

■ Laguna ■

Naslov originala

Mike Singer

WHY SO SERIOUS?

The Untold Story of NBA Champion Nikola Jokic

Copyright © Copyright © 2024 by Mike Singer. All rights reserved. No part of this book may be used or reproduced in any manner whatsoever without written permission except in the case of brief quotations embodied in critical articles and reviews.

Published by arrangement with *Harper*, an imprint of *HarperCollins Publishers*.

Translation copyright © 2024 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za Eni, Natali, mamu i tatu

SADRŽAJ

UVOD	11
POGLAVLJE 1: Sombor	15
POGLAVLJE 2: Prva ljubav	21
POGLAVLJE 3: Rani jadi	29
POGLAVLJE 4: Ukus uspeha	37
POGLAVLJE 5: Novi Sad	41
POGLAVLJE 6: Ljuba	46
POGLAVLJE 7: Miško	55
POGLAVLJE 8: Dejan	57
POGLAVLJE 9: Strahinja	63
POGLAVLJE 10: Košarka u <i>Megi</i>	67
POGLAVLJE 11: Zagonetač	73
POGLAVLJE 12: Otkriće	79
POGLAVLJE 13: Hup Samit	88
POGLAVLJE 14: Broj 41	95
POGLAVLJE 15: Santa Barbara	101
POGLAVLJE 16: P3	104

POGLAVLJE 17: Godina skrivanja	109
POGLAVLJE 18: Diplomacija.	112
POGLAVLJE 19: Letnja liga	121
POGLAVLJE 20: Košarkaški kamp	125
POGLAVLJE 21: Početnička godina	130
POGLAVLJE 22: <i>Depth Chart</i>	134
POGLAVLJE 23: Veliki Balkanci.	140
POGLAVLJE 24: Olimpijada	145
POGLAVLJE 25: Finči.	152
POGLAVLJE 26: Promena	157
POGLAVLJE 27: Dobri ortaci	163
POGLAVLJE 28: Znalac.	167
POGLAVLJE 29: Superzvezda je rođena	172
POGLAVLJE 30: Ves Anselđ Džunior	175
POGLAVLJE 31: Ogi	179
POGLAVLJE 32: Temelj	187
POGLAVLJE 33: Huančo	190
POGLAVLJE 34: Strpljenje	195
POGLAVLJE 35: Osamdeset druga utakmica.	200
POGLAVLJE 36: 147 miliona dolara.	207
POGLAVLJE 37: Iskušenje	210
POGLAVLJE 38: Gari Haris	213
POGLAVLJE 39: Pogrešan korak	216
POGLAVLJE 40: <i>Mario Kart</i>	219
POGLAVLJE 41: Tajler Lajdon.	222
POGLAVLJE 42: Poezija u pokretu	224
POGLAVLJE 43: Teška je glava	228
POGLAVLJE 44: Plej-of.	235

POGLAVLJE 45: Slomljeno srce	241
POGLAVLJE 46: Felipe	247
POGLAVLJE 47: Tom Brejdi	251
POGLAVLJE 48: Terapeutsko dejstvo	254
POGLAVLJE 49: Termostat	256
POGLAVLJE 50: Čikago	261
POGLAVLJE 51: Pandemija	264
POGLAVLJE 52: <i>Kaunterstrajk</i>	267
POGLAVLJE 53: Unutar Mehura	271
POGLAVLJE 54: Mari u plej-ofu.	274
POGLAVLJE 55: Momci s Balkana	277
POGLAVLJE 56: 3:1	281
POGLAVLJE 57: 3:1 (drugi deo).	283
POGLAVLJE 58: Dan mrmota	287
POGLAVLJE 59: Psihološke igre.	290
POGLAVLJE 60: Komad koji nedostaje	293
POGLAVLJE 61: Pustoš.	296
POGLAVLJE 62: MVP	299
POGLAVLJE 63: Autsajderi	302
POGLAVLJE 64: Prekretnica	307
POGLAVLJE 65: @JokicBrothers	311
POGLAVLJE 66: Bil Volton	318
POGLAVLJE 67: Konjska snaga	320
POGLAVLJE 68: Stvar ponosa	324
POGLAVLJE 69: Iznenadenje	327
POGLAVLJE 70: Razređeni vazduh	332
POGLAVLJE 71: Tajni sos	336
POGLAVLJE 72: Povratak	339

POGLAVLJE 73: Iskusna glava	342
POGLAVLJE 74: Skromnost	344
POGLAVLJE 75: Tetrik	347
POGLAVLJE 76: Buka i besmislica	350
POGLAVLJE 77: Majkl Malon	353
POGLAVLJE 78: Opsednutost	357
POGLAVLJE 79: Stari prijatelji.	361
POGLAVLJE 80: Kej Di	364
POGLAVLJE 81: Interpretacija.	367
POGLAVLJE 82: Pomračenje.	369
POGLAVLJE 83: Pod pritiskom	373
POGLAVLJE 84: Neistražena teritorija	374
POGLAVLJE 85: Besmislica	377
POGLAVLJE 86: Metle	378
POGLAVLJE 87: Džokerov Tao	381
POGLAVLJE 88: Proricanje	383
POGLAVLJE 89: Vrhunac	384
POGLAVLJE 90: Džamal Mari	388
POGLAVLJE 91: Kraj igre	391
POGLAVLJE 92: Pi-Vot.	397
POGLAVLJE 93: Ostani na Paradi.	399
POGLAVLJE 94: Dom.	402
POGLAVLJE 95: Tišina, snima se	406
EPILOG	409
IZJAVE ZAHVALNOSTI	413
O AUTORU	415

UVOD

Osunčani kafić s pogledom na reku u kojoj klinci plivaju dok ih lokalci posmatraju i pijuckaju.

Iznajmljeni čamac privezan uz obalu na kojoj se vijore dve zastave. Na jednoj piše *Dream Catcher*, a *KK Džoker* na drugoj. Prvi natpis je ime najcenjenijeg konja Nikole Jokića a drugi naziv klupskog košarkaškog tima koji mu je imenjak.

Osim advertajzinga na internetu i u medijima Sombor ne reklamira svog najčuvenijeg stanovnika. Umesto toga, kao da teži da ga zaštiti.

Sa jedne strane tihog kafića nalazi se luksuzni restoran sa lokalnim specijalitetom, ribljim paprikašem. Sa druge je javna plaža na kojoj se meštani kupaju i sunčaju. U Somboru se ona zove štrand.

Tamo smo jednog kasnog julskog popodneva, u neobičnom kutku Jokićevog rodnog grada, sedeli sa Isidorom Rudićem, prvim trenerom koji je verovao u Nikolu. Igrom slučaja, dvojica Jokićevih saigrača iz najranijih dana plivala su u reci i ubrzo su nam se pridružili da prebiramo po sećanjima.

Isidor je kod sebe imao fotografije koje će nam pokazati i spremio je priče koje će nam ispričati. Baš kao i Nikolini bivši

saigrači. Miloš, Isidorov pomoćnik, osvežavao mu je pamćenje. Marko, moj prevodilac, oživljavao je te priče.

Nakon nekih sat vremena, oluja se sputila na grad i kiša je počela da tuče u suncobrane iznad nas. Isidorove fotografije i druge dragocenosti, uključujući dresove i pedantne beleške iz najranijih dana treniranja, bile su u opasnosti da se pokvase.

Spakovali smo stvari – Isidorove beleške i moj rekorder. Rekao nam je da pođemo za njim; da zna za tihi bar gde bismo mogli da nastavimo.

Na trideset metara od parkinga kafića, dok je kiša pljuštala a kupači trčali u zaklon, Isidor je zaustavio auto.

„Eno Nikolinog auta“, rekao je. Bio je parkiran na pošljunčanom putu kraj skloništa na plaži.

„Hoćeš da uđemo unutra?“

„Radije ne bih“, odgovorio sam mu.

Nikola je znao da sam u Srbiji ali sam se trudio da ga ne uznemiravam.

Da li bi se zgrozio ako mu narušim privatnost, pitao sam se. Da li bi cenio put koji sam morao da pređem? Nisam znao odgovor.

Isidor nije prihvatio moj predlog.

Ušetao se unutra i zatekao Nikolu kojeg su čak i njegovi meštani proganjali za fotografisanje i autograme. Bio je sa svojim najboljim prijateljem, Nemanjom Pribićem, kada mu je Isidor objasnio šta radi.

„Ovde je jedan Amerikanac“, rekao mu je. „Piše knjigu o tebi.“

Za nekoliko minuta, Jokić je izleteo iz skloništa, samo u prugastim kupaćim gaćama. Usred neumoljivog pljuska, iskočio sam sa suvozačkog mesta u automobilu.

„Majk!“, viknuo je Nikola.

Naš zagrljaj je bio iskren. Jokić se postarao da predstavi i svog najboljeg prijatelja.

Razmena pozdrava nije trajala duže od minuta. Ipak smo se nalazili usred oluje.

* * *

Nemanja Pavkov je među prvima na planeti video nešto posebno u buc mastom, neobično koordinisanom mlađem bratu Strahinje i Nemanje Jokića.

Pavkov nije bio ni NBA skaut, niti lokalni trener u Somboru, gde je Nikola Jokić odrastao. Bio je samo uporni dvadesetdvogodišnji košarkaš željan da preko leta dominira lokalnim terenom za basket, a brzo je shvatio da mu je za to potrebna pomoć Nikole Jokića. Nije bilo važno što Jokić nije bio u formi, niti to što se redovno pojavljivao u svom prepoznatljivom stilu: sa odvezanim pertlama. Nije mu smetalo što je imao samo tri-naest godina u to vreme, devet godina manje od svog saigrača. Pavkov je otkrio ono što su drugi odbacivali zbog njegovog izgleda: Jokić je bio i talentovan i veoma takmičarski nastrojen.

„Bio je kao veliki plišani meda“, rekao je Pavkov, nekih petnaest godina nakon što je dvojac dnevno kidao svoje protivnike, zbunjujući one koji su Jokića smatrali za umiljatog.

U Srbiji, u kraju, košarka na čitavom terenu nije bila uobičajena. Igralo se isključivo tri na tri, ponekad sa desetak timova koji su čekali sa strane da dobiju svoju priliku za igru. Kao i na svakom terenu od ugleda, pobednički tim bi ostao dok gubitnički nije imao razloga da se zadržava. Njihov dan bi se tako okončao.

Prvo što je Pavkov primetio kod Jokića bio je njegov takmičarski duh. Još kao klinac nije podnosio da gubi, ma koju igru da je igrao. Ako bi gubio u neobaveznoj utakmici to bi značilo da treba da pronade neku drugu zabavu da prekrati popodne. Ta je motivacija Jokiću bila dovoljna. Pavkov, nizak, zdepast igrač, nastavio je da poziva Jokića u svoj tim čak i kada su mu se neuki protivnici rugali.

Jokić je u ovom sportu išao stopama svoje starije braće, Nemanje i Strahinje, ali je imao bolji osećaj za teren koji je njegovoj jogunastoj braći nedostajao.

Strahinjin stil igre bio je nenametljiv poput buldožera.

„Kada je pucao na koš, bilo je to poput metka“, rekao je Pavkov, priznavši da je najstariji Jokić u odbrani bio bukvalno poput zida. „Koš je postizao uglavnom zakucavanjem.“

Nikola, pak, nije bio fizički impozantan. Nije bio ni brz ni atletske građe, barem ne u tradicionalnom smislu. Ali je njegova intuicija diktirala način igre. Trebali su mu samo igrači spremni na presecanje lopte – igra tri na tri je Jokiću obezbeđivala dodatni prostor – a njegovi timovi su retko gubili. On je bio dirigent koji je koristio neravni teren kao ličnu laboratoriju. Prema Pavkovu, dodavanje bez gledanja koje sada razbija odbranu u NBA ligi počelo je između izbledele belih linija, na neumoljivim obručima, povrh ograđenog grimiznog terena od šljake – smeštenog u senci somborskog stambenog naselja u kom su Jokićevi roditelji odgajali svoja tri dečaka.

Osim nekoliko stabala koja su pružala minimalnu hladovinu i oskudnih tribina sa obe strane, Jokićev prvi teren označio je skroman i neugledan početak neverovatnog, zapanjujućeg putovanja.

Sa drskošću, duhovitošću i dovitljivošću, Jokić je prokrio put koji se toliko razlikuje od bilo kog drugog. Njegova priča, od nepoznatog talenta do jednog od najvećih igrača svih vremena, nije bila ispričana – sve do sada.

Pavkov, kao i svi intervjuisani u ovoj knjizi, nije mogao da predvidi visine do kojih će se Jokić vinuti. I tek pet godina kasnije, nakon što je Jokić potpisao svoj prvi profesionalni ugovor sa *Mega Basketom* u Beogradu, Pavkov je primetio malu ali značajnu promenu u pristupu svog prijatelja.

Vezanih pertli, Jokić je počeo da se zagreva. Čak i da se isteže.

„Svi su bili u šoku“, rekao je Pavkov. „Bilo je kao 'Šta je ovo, jebote?'. Od tog trenutka, znao sam da će uspeti.“

Sada, dvestotinjak metara u daljini ali savršeno vidljiv sa centralnog terena, uzdiže se suncem okupan mural Jokića kako dribla, omalan na zidu škole koju je pohađao. Dečjim podebljanim slovima, na muralu piše: „Don't be afraid to fail BIG“.

SOMBOR

Ako su te neformalne utakmice predstavljale Jokićev neformalni ulazak u košarku, zvanična općinjenost je bila značajno turbulentnija.

Jokić se zvanično registrovao da igra košarku 2002. godine, sa neupadljivom fotografijom, kao za pasoš. Iza upalih plavih očiju, punih obraza i nestašne frizure bilo je nečeg vragolastog u pogledu ovog sedmogodišnjaka. Kao da je već izazivao buduće protivnike da sumnjaju u njega na osnovu njegovog izgleda.

Taj osećaj samopouzdanja, uverenosti u svoje sposobnosti, na kraju će ga i definisati. Mnogo pre nego što mu je dozvoljeno da eksperimentiše, da preobrazi teren u svoja lična platna, morao je da se pomiri sa svojim uverenjem. Gradimir Marković, njegov prvi trener, nije bio zainteresovan za Jokićeve veštine improvizacije.

Zahtevni Gradimir je upravljao klubom KK *Sombor* i Nikolinom generacijom mini basketasa – verziji sporta prilagođenoj deci. Sa kraćim četvrtinama, niže postavljenim koševima, tolerantnijim suđenjem i obavezom da sva deca igraju. Ali na treninzima, Gradimir je bio strog i disciplinovan. Zadužen da

deci približi košarku, bio je zahtevan prema njima. Nije bilo mesta da Jokićeva kreativnost procveta. Što je još gore, na nju se nije gledalo s blagonaklonošću.

Gradimirovo insistiranje na napornom treniranju ukazalo je na Jokićev manjak kondicije. Jokića su kao klinca drugovi nazivali lenjivcem. Govorili su da je bio zadovoljan gledanjem utakmice podjednako kao i igranjem. Tokom treninga, nije mogao da bude manje zainteresovan za naporno trčanje, pogotovo što je nagrada – sloboda sa košarkaškom loptom u rukama – bila obeshrabrivana.

U čemu je smisao?

Pod Gradimirom se ljubav prema košarci nije izgradila. Jokić je treninge doživljavao kao posao. A s obzirom na njegovu sveprisutnu tvrdoglavu crtu, nije bio zainteresovan da učestvuje u nečemu pod tuđim uslovima. Sve do 2008. godine, njegova kreativnost – pa tako i njegova želja da učestvuje u igri – bila je osujećena.

Uspeh tima nije umirio njegovo nezadovoljstvo. Jedne sezone su pobedili u šampionatu Vojvodine za mlade. U sledećoj su završili na drugom mestu. Serija pobeda trajala je godinu i po dana i za to vreme nisu izgubili nijednu utakmicu.

Bila je to izuzetno uspešna generacija košarkaša iz Sombora, sa Jokićem kao stalnim igračem – ali još uvek ne i zvezdom – tima. Emocionalno je još uvek rastao.

Negde između 2006 i 2007. godine, tokom kampa za tim bilding u Studenici, Jokić je bio nesrećan. Nije mu se dopadao nepomirljiv pristup njegovog trenera, a nije mu se dopadalo ni da bude daleko od kuće. Suze su tekle, i nakon nekoliko dana, pozvao je telefonom roditelje da dođu po njega.

Jokić je bio u presudnoj, osetljivoj fazi razvoja, na raskršnici između bavljenja košarkom bez obzira na poteškoće ili potpunog napuštanja košarke. Otpor na koji je naišao nije vredeo truda.

* * *

Da nije bilo Isidora Rudića, Nikola Jokić bi verovatno u potpunosti odustao od košarke.

Sa trinaest godina, on je bio tvrdoglav, nezainteresovan za bilo šta osim sâmh košarkaških utakmica i emocionalno osetljiv. Kada je stigao do Isidora, Jokić je jednom stopom bio van sale za trening.

Iza Isidorovog strogog izgleda, pronicljivih očiju, impozantne brade i atletske građe, krila se promišljena, pažljiva osoba.

Isidor nije mogao da podnese način na koji se Jokićev tim razvijao. Nije mu se dopadalo strogo regulisano okruženje niti kako je stil igre postao ograničavajući. U februaru 2009. godine, obavezao se da će prihvatiti odgovornost za KK *Sombor* i preuzeti tim čim se vrati sa skijanja.

Ali dok je Isidor bio na odmoru, Jokić se pokolebao. Izbačen je sa jednog treninga, pa potom i sa drugog. Do trećeg treninga, kao neko ko brzo uči, Jokić je predvideo obrazac. Odlučio je da se ne pojavi.

„Kada sam se vratio, Nikole nije bilo“, rekao je Isidor. „Morali smo da ga molimo da ponovo počne.“

Prema Isidorovim rečima, Jokić je prikupljao sopstvene informacije. Već je izdržao brojne probne sezone, dok su njegovo angažovanje i motivacija kopneli. Pošto se umorio od jedinog pravog trenera kojeg je ikada imao, Jokić je hteo da zna da li će Isidor biti glavni trener u budućnosti. Želeo je da zna da li вреди da ulaže svoje vreme. Čak i kao tinejdžer, bio je pronicljiv. Vratio se u salu za trening tek pošto je dobio garancije koje je tražio.

„Da se nisi vratio da treniraš tim, više ne bih bio u košarci“, Jokić je rekao Isidoru.

U početku je bilo napeto, ali postojala je spona. Premda je ta spona ojačala tokom četiri godine koliko je Isidor trenirao

Nikolu, bio je to odnos koji je tražio neprestanu negu. Ni jednom Isidor nije uzimao zdravo za gotovo Jokićevo krhku posvećenost.

„Da budem iskren, čak sam se i sa njim svađao“, rekao je Jokić. „Ne baš svađao ali sam se raspravljao svakako.“

Pošto je video koliko je Nikola bio blizu odustajanja, Isidora nije trebalo više podsećati koliko je situacija delikatna.

Samo zato što se jednog dana pojavio nije značilo da će se pojaviti i sledećeg.

To je zato što je Jokićevo poimanje treniranja bilo u najboljem slučaju labavo.

„Sve četiri godine sam se borio sa njim oko treniranja“, rekao je Isidor.

Prva stvar na koju se Isidor osvrnuo bila je ona koja se Jokiću najviše sviđala.

„Potpuno sam promenio način treniranja“, rekao je.

Isidor je verovao u podsticanje promenljivog, slobodnog napada koji je odgovarao Jokićevim jačim stranama. Prepoznao je njegove jedinstvene veštine rukovanja loptom neuobičajene za igrača njegovog stasa i koliko je brzo uspevao da pređe iz napada u odbranu. Za razliku od Jokićevog prvog trenera, Isidor je osnaživao njegovu igru. Želeo je da Jokić istražuje, da pomera granice, da usavršava odbranu.

„Voleo je da igra odbranu prilično slobodno a ne onako kako je zadato“, rekao je Isidor.

Bio je to začetak njegovog stila improvizacije. Da bi učinio nešto neočekivano, Jokiću je bila potrebna lopta u rukama.

Pošto je bio in-baunder – neko ko precizno dodaje loptu saigračima – često je bivalo tako. Kada bi Jokić dodao loptu Igoru, talentovanom plejmejkeru u timu, odbrana bi se neizbežno sručila na igrača u posedu lopte. Zbog svog izgleda, treneri protivničkih timova još uvek nisu bili zabrinuti zbog Jokićeve sposobnosti plejmejкера. (Često se smatralo da su uspešne igre bile pitanje sreće a ne nečeg značajnijeg.)

Ali čim se Igor suočio sa pritiskom, Jokić je bio prirodni izlaz. To je, po Isidorovoj proceni, bio trenutak kada su njegove veštine plejmejкера i centra počele da se spajaju.

„Nisam mogao da vidim ko će od njih dvojice, Igor ili Nikola, biti bolji igrač“, priznao je Isidor.

I danas se među saigračima vodi zdrava debata oko toga koji je igrač u to vreme bio najkorisniji. Šačica je, možda u šali, stala na Igorovu stranu.

Bez obzira na to, Jokiću se promena dopala. U okviru Isidorovog stila igre, bio je angažovan. A tokom pionirske i kadetske sezone – nivoa omladinske košarke koju je vodio Isidor – imao je talentovani tim koji je mogao da ga dopuni.

Ali je i dalje mrzeo treniranje.

Na početku sezone 2009, Isidor je uredno beležio sve o timu koji je nasledio. Te beleške su otkrивale jasan obrazac Jokićevih navika tokom treninga i utakmica. Kako se približavala utakmica, Jokić bi se pojavio na treningu. Kada je nastupalo zatišje, pre biste ga mogli zateći u reci kako pliva nego negde blizu sale za trening. Utakmice i jedino utakmice su bile njegova motivacija.

Nakon jednog kritičnog perioda, Jokić se pojavio na tri treninga pre utakmice. Nakon toga je preskočio dvanaest narednih treninga.

„Pogotovo kada bi došao kraj sezone, nije dolazio na treninge preko čitavog leta, a ako jeste, bilo je to samo nakratko“, komentarisao je Isidor.

Kao što se desilo i sa Gradimirom, što je trening bio intenzivniji, to je bilo manje verovatno da će se Jokić pojaviti. Jokić se uskladio sa Isidorovom rutinom treninga. Ako je trebalo da odglumi povredu kako bi se izvukao sa nekog posebno teškog treninga, to bi i uradio. Ali to je predstavljalo još jednu zamku, zato što Isidor nije želeo da pritiska povređene igrače, pogotovo nekog Jokićeve veličine.

„Uvek je nastajao problem kada su se održavali kondicioni treninzi“, rekao je Isidor.

Isidor je naučio da doskoči bleferu. Kada je Jokić glumio povredu pred neki teški trening, Isidor bi brzo promenio trening u utakmicu pet na pet. Jokić bi, neizbežno, zagrizao mamac.

„Dobro, više me ne boli“, priseća se Isidor Nikolinih reči, nastavljajući neprestanu borbu između igrača i trenera.

Isidor je dobro razumeo Nikolino telo. Pred sezonu 2009, uradio je dijagnostičke testove na svojim igračima: skok udalj, skok uvis, sprint na 20 metara i vežbe za trbušnjake. Nikola je bio vešt u svim disciplinama osim u trbušnjacima.

„Bio sam siguran da bi bio još bolji ako bih ga naterao da smrša“, rekao je Isidor.

Isidor je bio svestan Jokićeve veličine, bilo da je u pitanju povreda ili ne, i nije postavljao nerazumne zahteve za kondicione treninge. Takođe je shvatao koliko su ti treninzi bili dosadni za tinejdžere. Ako je hteo da optimizuje Jokića i postavi ga kao sekundarnog plejmejkera u timu, bilo je potrebno da Nikola smrša. Uveo je kondicione vežbe zamaskirane u vežbe rukovanja loptom, da bi treninzi bili zanimljiviji. Ova novotarija je uspela. Na kraju je Jokićeva koordinacija bila neverovatna.

„Mogao je da dribla sa pet lopti istovremeno“, rekao je Isidor.

Nikola je pucao od samopouzdanja. Uživao je u košarci pod svojim uslovima. Postigao je uspeh igrajući svoj omiljeni stil košarke i nije mogao a da ne testira svoju novootkrivenu moć.

Dok su ostali saigrači dolazili na treninge, čak i tokom leta, Jokić ih je zanemarivao. Po njegovoj proceni, treninzi su bili dosadni i nepotrebni. Sem, toga, ako nije bilo planiranih utakmica, koja je svrha treniranja?

Jokićeva buntovnička crta zahtevala je neprestano nadziranje.

„Kako je Sombor mali grad, sve srećete na ulici“, rekao je Isidor. „Kada sam ugledao Nikolu sa roditeljima, upitao sam ga zašto ne dolazi na treninge. Odgovorio mi je: 'Zašto da dolazim kad sam najbolji?'“

POGLAVLJE 2

PRVA LJUBAV

Kafe *Hilton* je prijatan, nepretenciozan bar sa mirnom terasom na otvorenom, udobno smešten u mirnom kraju Sombora.

Ležeran je i udoban, kao i preostali deo ovog živopisnog srpskog grada. Ovo nije mesto za zabavu. Smešten na kraju bloka u kom su Jokići živeli, međutim, bio je verovatno najvažnije okupljalište u Nikolinoj karijeri.

Bez dubokog preispitivanja duše koje se ovde često odvijalo do duboko u noć, Jokićeva priča bi se prerano završila.

Nezvanični tim savetnika činili su Isidor, Nikolin otac Branislav i Vlada, njihov trener konja koji je slučajno bio i najbolji prijatelj Nikolinog oca. Svi su imali nekog udela u njegovoj budućnosti. Zajedno su bili odgovorni za ljubav prema košarci koju su usadili u njega još dok je bio u ranim tinejdžerskim godinama.

On jednostavno nije bio zainteresovan da se potpuno posveti košarci.

Postojalo je i još nekoliko faktora koji su se podudarali. Dok su dvojica njegove braće sledili sopstvene košarkaške karijere, Nemanja u Sjedinjenim Državama a Strahinja u najvišoj srpskoj ligi, Nikolini roditelji su uložili svu svoju energiju i pažnju u odgajanje najmlađeg sina. Kao rezultat toga, prema Isidoru,

Nikola je odrastao pomalo razmažen. Posmatrajući kako je njegovo zanimanje za košarku kolebljivo, Branislav se pitao da li ga njihovo tetošenje koči.

Branislav je i sam nekada igrao košarku. Pratio je putanju svoja dva starija sina i osetio da Nikola ima još i veći potencijal. Trenutak je bio savršen. Branislav se približavao penzionisanju i imao je vremena koje može da uloži u svog najmlađeg sina.

Svi zainteresovani su morali da se bore sa njegovom prvom ljubavi: konjima. Nikolin otac i deda su radili sa konjima, a Nikola je tokom odrastanja sa ocem odlazio na trke. Čak i kao dete, Nikola je *sve vreme* provodio u štalama.

Vlada, njihov trener konja, vodio ga je na trkačku stazu dovoljno često da je nekoliko vlasnika konja mislilo da je Nikola zapravo Vladin sin. Bio je opsednut. Jokić je često bio najsrećniji kod štala, gledajući trke i brinući se o životinjama. Najomiljenije su mu bile kasačke trke, u kojima konji vuku kolica na dva točka – sulke – po stazi.

„Pokojni Jovan Lađar, div u kasačkim trkama, prvi je koji ga je smestio u sulke i pružio mu uzde“, rekao je Branislav.

Naravno, Nikolina jutarnja rutina vrtela se oko konja. Bile su dve smene: jedna rano ujutru a druga posle podne. Pre nego što bi otišao u školu, otišao bi do štale blizu svog doma da je očisti i da se pobrine za konje.

„Jednom me je pozvala njegova učiteljica, koja me je pitala zašto Nikola 'miriše'“, rekao je Branislav. „Sve sam joj objasnio.“

U to vreme, štale su bile prljave i „malo smrdljive“, po Nikolininim rečima.

„Čak i ako se istuširate ili šta već, nekako vam se lepi za kožu, lepi se za kosu“, rekao je o mirisu zbog kojeg je njegova učiteljica bila zabrinuta. „Nekome se sviđa, nekome ne.“

Tada je njegova prva ljubav bio konj po imenu Fantastik Lobel. Nikolin tata je prepoznao njegovu ljubav i najmlađem sinu na majici odštampano fotografiju tog konja, zajedno sa njegovim imenom. Nikola ju je nazvao svojim dresom.

„Stalno mi je govorio da želi da bude konjar“, prisećao se Branislav.

Nemanja, njegov najbolji prijatelj i Vladin sin, rekao je da Nikolina zaludenost nije mogla da se objasni.

„Morate se roditi sa tim“, objasnio je Nemanja.

Nikolin entuzijazam prema konjima omogućio mu je da se „isključiti“, kako je rekao, i svu svoju energiju uloži u svoj najomiljeniji hobi. Bio je najsrećniji među konjima. Voleo je pripreme i treniranje, potkivanje konja i strategije. Uživao je u razgovorima sa trenerima i ogovaranjima o najbržim konjima van Sombora. Uglavnom je voleo da bude sa njima, u prirodi, gde je nalazio mir.

„Trke su samo jedan minut“, rekao je.

Postao je opsednut svim dešavanjima vezanim za konje.

Iako je nekoliko ljudi oko Nikole delilo njegovu privrženost konjima, bili su odlučni da to ne ide na račun košarke. Videli su preveliki potencijal u njemu.

„Za Nikolu su konji bili njegova ljubav, a košarka je bila nešto čime je morao da se bavi“, rekao je Isidor.

Nakon brojnih dugih noći, okružena desetinama ispijenih krigli piva, ekipa iz kafea *Hilton* došla je do zaključka.

„Rekao sam mu da zato što je zaista talentovan u tom sportu [najveći, najjači i najbolji na terenu], treba da se fokusira na košarku, zarađuje novac i ima onoliko konja koliko želi“, kazao je njegov tata.

Nikola je imao svoje zamisli.

Treniranje košarke – igre u kojoj je već briljirao – nije bilo ni približno tako zabavno kao ispijanje pića sa prijateljima. Srpska kultura ne podstiče opušteno tinejdžersko ispijanje pića ali ne gleda ni s neodobravanjem na njega. Jokića, koji je voleo da pleše i koji je znao napamet brojne srpske pesme, zanimalo je druženje, baš kao i njegove saigrače.

Košarkaški treninzi su bili ujutru, tako da su Jokić i društvo imali dovoljno vremena za druženje i noćnu zabavu. Isidor je

bio promućuran, znao je za njihove navike. Početkom 2010, kada je Jokiću bilo petnaest godina, Isidor je lutao Somborom sa alkotestom (koji još uvek ima) i često nenajavljeno upadao u lokalne barove. U Somboru svi znaju sve. Ako se neko od njegovih igrača opijao, nije mogao da se sakrije od trenera.

„U to vreme u Srbiji, kada ti je petnaest, šesnaest, sedamnaest godina, počinješ da piješ, a on nam nije dao da pijemo“, ispričao je Nikola. „Mislim da ga toliko poštujemo i da nismo želeli da uništimo to poštovanje.“

Posledice su bile jednostavne.

Ako si jednom uhvaćen, propuštaš jednu nedelju treniranja. Drugi put ti donosi mesec dana bez treniranja. Ako je iko bio uhvaćen i treći put, bio bi izbačen iz tima, pa makar bio budući šampion NBA-ja ili ne.

„Svi su prestali posle drugog puta“, rekao je Isidor, uključujući i Nikolu.

U kafeu *Hilton* seciran je svaki aspekt Nikolinog razvoja, uključujući i prepreke.

„Zadirivali su ga malo zbog njegove 'krupnije' građe, ali je to prevazišao kako je rastao i osećao se dominantnije na terenu“, rekao je Branislav.

Posle svakog treninga su razgovarali i analizirali njegove misli i raspoloženje. Dok su drugi roditelji vozili Nikolu kući, Isidor i Branislav su se dogovarali da se nađu kasnije te večeri. Ako je Branislav dolazio po Nikolu nakon treninga, odveo bi ga kući a onda se kratko prošetao do kafea na dalje razgovore. Ako je Nikola propuštao treninge, što je često radio, to je zahtevalo novi sastanak.

„Brana je u Nikoli video nešto što nije video u Nemanji i Strahinji“, rekao je Isidor.

Branislav je davao sve od sebe da neguje tu iskru, čak i ako je to njegovog sina nerviralo. Nikola to još nije shvatao, ali njegov talenat je zahtevao raspakivanje.

„Imao je žilavu narav, a ja sam bio ponešto zahtevan otac zato što sam ga stalno terao da trenira i igra punom snagom, što ga je često nerviralo“, priznao je Branislav.

Svi su se trudili da ubede Nikolu da se posveti košarci.

„Najveći problem u to vreme bio je da Nikola ni najmanje nije bio zainteresovan za treniranje“, kazao je Isidor. „Dane i noći smo provodili pokušavajući da sastavimo plan kojim bismo ga privukli da ponovo počne da trenira.“

Kako da ga pritisnemo a da to ne bude previše? Šta da učinimo da mu bude prijatno, da mu treniranje ne izgleda kao naporan posao? Kako da se takmičimo sa konjima?

Kada je Nikola imao šesnaest godina, napustio je košarku na četiri meseca.

„Tata je otišao da razgovara [sa Isidorom i Vladom] a ja sam bio sa Vladom, trenerom konja“, rekao je Nikola. „U to vreme, to je bio moj najveći hobi. Samo sam to hteo da radim. On počinje sa 'Dobro, kada ćeš ponovo da treniraš?'... Sada mislim da je smešno.“

Grupa je osmislila nekoliko koordinisanih planova da ga motiviše.

Kada bi Nikola izlazio iz stana, Isidor bi se slučajno našao tamo u svom automobilu i raspitivao se o njegovom povratku na treninge.

„Trudili smo se da izgleda spontano ali nije bilo“, objasnio je Isidor.

Zatim su u priču upleli konje.

Kada je Nikola bio u štali sa Vladom, Isidor bi dobio poziv da se tek tako pojavi. Nije to bilo razrađeno poput pljačke banke, ali su njihovi planovi ukazivali na to da su se zaista potrudili da ponovo zainteresuju Nikolu.

Sledeća smicalica je bila najlukavija i pogodila je Nikolu u srce. Vladini sinovi su igrali košarku a on je znao da se Nikola površno zanima za treniranje. Vlada je bio spona u kojoj su se preplitala dva Nikolina hobija.

„Brana je otišao do mog oca i rekao: 'Hajde, treba da mu pomogneš da se vrati basketu i da ga usloviš da mora da se vrati košarci ako želi da se bavi konjima', rekao je Nemanja, Vladin sin.

Stvar u vezi konja.

Nemanja je kao dete išao na konjske trke ali je s vremenom izgubio interesovanje. Nikada nije sumnjao u Nikolinu ljubav i prosto je prihvatio da je taj sport – trke sulkama – nešto što njegov najbolji prijatelj veoma ceni.

„Više voli trke sulkama kao sport nego same konje“, rekao je Nemanja.

Nikolin nezvanični tim je iskoristio tu ljubav. Grupa iz kafea *Hilton* uspostavila je uporište.

Kasne noći u kafeu obično bi potrajale do iza ponoći, jer se tema uvek vrtela oko Nikoline promenljive motivacije. Nije bilo ni brzog ni lakog rešenja. Nikola je bio tvrdoglav.

„Bio je to proces koji je trajao četiri godine“, rekao je Isidor.

Kako su mogli da ubede Nikolu da mu košarka postane prioritet? A što je još važnije, zašto im je bilo toliko stalo?

Branislav je imao jasnu motivaciju, ali Isidor nije imao toliko vremena koje bi posvetio svakom klinцу. Šta je razlikovalo Nikolu?

„Primetio sam da postaje lider čak i ako nije bio najbolji igrač u timu“, nastavio je. „Ali nisam očekivao njegovu ovako veliku karijeru.“

Jokić je rekao da nije spreman da u potpunosti napusti sport iako mu je bila potrebna pauza.

„Nisam bio [toliko blizu da u potpunosti napustim košarku] zato što sam još uvek uživao da je igram na otvorenom, još uvek sam uživao da igram košarku“, rekao je. „Ne bih u potpunosti odustao zato što zaista volim taj sport i uživam u njemu. Mislio sam da ću se na kraju vratiti, ali u tom trenutku, košarka me nije zanimala.“

Jokić takođe nije bio ubeđen da je njegov nezvanični tim – Branislav, Isidor i Vlada – bio potpuno fokusiran da ga motiviše.

„To kažu, ali mislim da im je to samo bio izgovor za piće i zabavu“, prokomentarisao je Nikola.

* * *

Isidorovi timovi su leti vežbali dva puta dnevno. Čudnom igrom sudbine, jutarnji treninzi su se gotovo uvek održavali na hipodromu – sada već ozloglašenoj stazi na kojoj je Nikola posedovao i trenirao konje.

Tu je Nikola ispunjavao jedan zadatak. Konji su bili prioritet; kondicione vežbe tima nisu.

Dok su saigrači iz njegovog tima trčali po spoljnoj zemljanoj traci hipodromske staze, Nikola je trenirao svoje konje po unutrašnjoj stazi.

Prizor je bio apsurdan. Njegovi saigrači su bili u neverici.

Tokom jednog jutarnjeg treninga, Nemanja i njegovi saigrači su molili Nikolu da trenira sa njima.

Njegova kondicija je otključala nove nivoe njihovog potencijala. Trebao im je da trči.

Nikola, tvrdoglav i sarkastičan, podsetio je prijatelje da imaju veoma malu nadležnost nad njegovim postupcima. Jokić je smesta istupio iz sulki kojima je upravljao i odglumio trčanje sa svojim saigračima.

Bilo je to najbolje što će dobiti od njega. Radio je šta je hteo.

Taj prizor predstavljao je svemir u malom njegovog odnosa sa saigračima. Oni su naporno trenirali; on je trenirao sa konjima. Preko leta su trčali; on nije. Opravdano su mogli da se ljute na njega što je nastavio da se igra uprkos više nego traljavoj evidenciji pohađanja, osim što su ga svi voleli. Bio je zabavan i nesebičan. Naravno, svi su hteli pobedu i shvatali su da Jokić to omogućuje. Bila je to nelagodna ravnoteža koju je Isidor morao da uspostavi.

„Ako mi je Nikola na nečemu zahvalan“, rekao je Isidor, „onda je to što sam pronašao način da to rešim.“

Isidor je imao i druge frustracije kada su u pitanju treninzi na hipodromu. Staza je bila toliko dugačka da nije mogao da nadgleda trud svojih momaka onako kako je hteo. Kada je vikao, glas bi mu se gubio u daljini, a poruka ne bi bila poslata. Povremeno je vozio bicikl oko staze da osnaži letnje treninge. Jednog leta, pozvao je roditelje da dođu na hipodrom i gledaju trening svoje dece. Nikolina mama, Beba, bila je među njima.

Ona je stub porodice, prema rečima Nebojše Vagića, Nikolinoj kuma. Skromna, pametna i jednostavna, njen glas je često u Nikolinoj podsvesti.

„Ona je tu da ih podseti gde je sve počelo“, rekao je Nebojša. „Znaju. Ne mogu da zaborave. Nisu rođeni u rols-rojsu.“

Beba je osetila kako Isidorova frustracija raste zbog toga što je njegovom malom timu, a posebno njenom sinu, tako malo stalo do treniranja. Pokušala je da ga razuveri.

Ono što je rekla tog dana, odzvanjalo je u Isidorovoj glavi više od decenije.

„Rekla je: 'Treneru, zašto si tako ljut? Nikola će jednog dana otići u NBA i kupiće ovaj hipodrom.'“

POGLAVLJE 3

RANI JADI

Legenda o Jokiću je rasla na lokalnom nivou ali izvan Sombora, još uvek je vladao zdrav skepticizam.

Tokom sezone 2009/2010, Nikola, skoro već pa petnaestogodišnjak, i njegov saigrač Petar Potkonjak, bili su pozvani u Beograd u kamp nacionalnog tima na osnovu Isidorove preporuke. Obojica su bili uspešni u regionalnom kampu i tako su obezbedili poziv za prestižniji događaj. Svi elitni klubovi i treneri će biti tamo, u potrazi za budućim talentima.

Kamp je počinjao u pola osam ujutru, što je zahtevalo buđenje u tri ujutru u Somboru. Bilo je rano, ali izloženost i prilika su bili vredni truda. Grupa se nagurala u auto i krenula na jug, u Beograd. Spoljni treneri i roditelji nisu bili pozvani u kamp. Bili su tu jaki kandidati iz *Partizana* i *Crvene zvezde*, dva najznačajnija kluba u Srbiji, i iz drugih manjih ali ipak značajnih klubova poput *FMP-a* i *Hemofarma*. Treneri iz tih klubova vodili su kandidate kroz jednu jutarnju i drugu večernju sesiju.

Oko pola šest uveče, Isidor je čekao u autu ispred sale, nestrpljiv da čuje kako je prošao dan. Njegovi momci su dobili pažnju koju su zaslužili.

Kada su stigli do auta, dočekala ga je tišina.

Prva pomisao mu je bila da su dva njegova najbolja igrača, pred reprezentativnom publikom, ušla u tim.

Da li je nekakva svađa preokrenula njihov nastup?

Napokon su progovorili.

„Treneru, rano smo ustali da bismo došli ovde, i ne znamo zašto smo se pojavili“, rekli su mu. „Više nećemo dolaziti u Beograd na ovakve treninge. Bolje da treniramo u Somboru.“

Petar ga je obavestio da su igrali dva minuta u trening utakmici. Nikola je sa klupe pozvan na samo minut i po. Putovanje, koje je toliko obećavalo, bilo je neuspešno.

Neće to biti poslednji put da je Nikola ignorisan.

Zbog svih onih okupljanja u kafeu *Hilton*, Isidor je itekako bio svestan Nikolinog emocionalnog stanja. Kada je Jokić kasnije prisustvovao – i završio – desetodnevni košarkaški kamp na Zlatiboru za tinejdžere, bilo je razloga za slavlje.

U poslednjem kampu u kom je bio, onom u Studenici, bio je očajan i tražio je da roditelji dođu po njega bez obzira na sate vožnje koje bi takvo putovanje zahtevalo. Ovog puta, nakon silnih razgovora kod kuće, barem je preživeo boravak u kampu.

Predstavnik *Partizana*, jednog od dva najčuvenija beogradska kluba, pozvan je da proceni Jokića u kampu na Zlatiboru. Mogao je to biti još jedan značajan trenutak u Jokićevoj karijeri. Najbolji klupski tim u Srbiji je došao da proceni vredi li on potpisivanja profesionalnog ugovora u narednim godinama.

Na balkonu sa pogledom na teren Goran Tadić, trener *Partizana*, gledao je preko ograde i bez mnogo razmišljanja izrekao sledeće.

„Pozvali ste me zbog ovog momka? Neću ni da siđem na teren. Imamo mnogo takvih momaka u Beogradu“, seća se Isidor Tadićevih reči.

Samo nekoliko godina kasnije, nakon što se Jokić pozicionirao u *Megi*, beogradskom klubu u koji je konačno došao sa osamnaest godina, predstavnici *Partizana* će se kajati zbog

greške koju su napravili. Jednom su imali priliku da dobiju Jokića i – ispustili su je.

* * *

Čitav Nikolin tim sledio je Isidorovo vođstvo i 2010. godine se prebacio u Košarkaški klub *So Koš*.

Nemanja, Nikolin najbolji prijatelj, trenirao je u njihovom starom klubu u vansezoni ali kada mu Gradimir Marković, bivši trener koji je postao predsednik kluba, nije dozvolio da se formalno pridruži, Isidor je odlučio da premesti čitav tim.

„Mislim da nas razume, i da čitava grupa ljudi gleda na njega kao na starijeg brata, kao na nekog ko nije star, nije ni mlad, ali smo čuli priče o njemu“, rekao je Jokić. „Mislim da smo svi kao grupa imali ogromno poštovanje prema njemu, i on se stvarno brinuo o nama.“

Grupa je stvorila posebnu vezu. Nikola nije imao najsajjniju statistiku i retko je bio vodeći u timu u postizanju koševa. Ali njegovi saigrači su voleli da igraju sa njim. Ako su bili otvoreni, pronašao bi ih u prostoru. Čak i tokom treninga, njegovi saigrači voleli su da igraju sa njim zbog njegove nesebičnosti i takmičarskog duha. Bilo je relativno lako tolerisati njegovo kašnjenje i izostanak sa treninga. Njegova ležernost i insistiranje da sve pretvori u šalu, činili su stvari još lakšim.

Bez obzira na sport – odbojku, fudbal, stoni tenis ili košarku – Nikola je briljirao. U svakom takmičarskom okruženju, želeo je da pobeđi. Koordinacija koju je razvio u svakoj disciplini kao da je isplaćivala dividende u svim ostalim.

„Rođeni talenat“, rekao je Lonki, saigrač i njegov prijatelj od drugog razreda osnovne.

Njegov talenat, zajedno sa njegovim vragolastom crtom, povremeno ga je dovodio u nevolju.

Prilikom treninga – to jest, kada im je Jokić prisustvovao – Isidor je insistirao na usavršavanju osnova. Tokom uvežbavanja

napadačkih strategija, dodavanja i završavanja akcija, cilj je bio da se lopta doda sa dve ruke petnaest puta uzastopce. Nikola nije mogao da se suzdrži.

Prilikom desetog pasa, Jokić je dodao loptu saigraču jednom rukom. Isidor je prekinuo trening i naterao ih da počnu ispočetka. U sledećem krugu, Nikola je ponovio stvar. Nemanja se seća da je Isidor, kome je to dodijalo, postavio ultimatum.

„Ko doda loptu jednom rukom ide u svlačionicu“, rekao im je trener.

Fijuu.

Kada je sledeći put Nikola dodirnuo loptu, napravio je svoje čuveno dodavanje lopte saigraču jednom rukom. Isidor je održao svoju reč i to je bio kraj Jokićevog treninga.

Tokom četiri godine koliko su bili zajedno, najduže vreme koje je proveo sa bilo kojim trenerom pre nego što je stigao do NBA lige, Isidor je izbacivao Jokića sa treninga zbog toga što je odbijao da trči, zbog opijanja i zbog testiranja granica Isidorovog autoriteta. Dodavanja zbog kojih je nekada bio izbacivan sa treninga, ista su ona koja će kasnije protivničke odbrane vezivati u čvor.

Jokićeva narastajuća legenda možda zamagljuje Lonkijevo pamćenje, ali njegovo sećanje na još jednu utakmicu iz 2011. godine ipak je uverljivo.

U njegovoj verziji događaja, *So Koš* je u trećoj četvrtini utakmice u Futogu razbijao svog protivnika sa četrdeset poena razlike. Pošto je utakmica izmicala kontroli, Lonki se seća da je Nikola otišao u svlačionicu na polovini četvrtine, presvukao se i napustio salu. On i njegov otac su se zaputili na trku konja.

Njegove veštine više nisu bile potrebne u sali.

Isidor se prisetio manje teatralnog ali podjednako komičnog događaja. Trebalo je da igraju dve uzastopne utakmice protiv *Futoga*, kako bi iskoristili vreme u sali i sačuvali budžet. *So Koš* je bio bolji tim i, kao takav, putovao sa manjom ekipom. U prvoj utakmici, *So Koš* je ozbiljno nadigrao svoje protivnike

i vodio sa 114 prema 61. Sa malo ili nimalo razloga da igra, Jokić je prišao Isidoru.

„Izvini, treneru, ali mnogo smo bolji od ovih momaka“, rekao mu je Jokić. „Idem na trku konja.“

Trke konja su se uvek odvijale nedeljom popodne, dok su dečje košarkaške utakmice bile zakazane za nedelju ujutru.

„Morao sam da ga požurujem na trkačku stazu tokom poluvremena da se uverim da nije ništa propustio“, rekao je Branislav.

Iako postoji tabela sa rezultatom koja podržava Isidorovu verziju događaja, obe verzije ističu suštinsku crtu Jokićevog karaktera. Drugim rečima, bez motivacije, bez takmičarskog okruženja, Jokić nije bio korisniji od igrača sa klupe. Ako utakmica nije zavređivala njegovo vreme, svima je to stavljao do znanja. Ako je osećao da je igrao više nego što je potrebno u lako dobijenoj utakmici, postojala je velika šansa da napravi nekoliko jeftinih faulova i ubrza odlazak na klupu.

Jokić je uvek, bez pardona, bio svoj.

* * *

Nikola nikada nije ličio na ostale saigrače. Bio je viši od njih, svakako, ali i teži.

Loše navike u ishrani nisu pomogle njegovoj veličini, kao ni odbojnost prema vežbanju. Njegova građa je doprinela načinu na koji su ga drugi videli.

Nikolina krupna građa je uticala na to šta su o njemu mislili njegovi protivnici i oni koji procenjuju nečiji talenat. Nije se moglo zaobići ono očigledno: nije izgledao kao potencijalni profesionalni igrač. To je uticalo na način na koji su ga ljudi procenjivali i kako je on gledao na sebe.

Kao i svaki tinejdžer, Nikola je bio samokritičan u vezi svog tela, tako kaže Isidor. Ta samokritičnost je počela tokom sezone 2010/11, kada su njegovi saigrači počeli da razvijaju mišiće a on je još uvek bio bucmast.

Tokom te sezone, Jokić je čekao da ostane poslednji u svlačionici. Tek pošto bi se svi njegovi saigrači zaputili u salu, on bi se presvukao u košarkaški dres.

Jokić je tada imao petnaest godina. Nije teško zamisliti kako se pubertet, podivljali hormoni i svest o izgledu tela ušunjavaju u njegovu samosvest. Fizički je počeo kasno da se razvija.

Pred domaću utakmicu te sezone, prema Isidorovim rečima, jedan pomoćni trener je preterao. Dok se Jokić oblačio pred utakmicu, trener se rugao njegovom telu i zadirkivao ga zbog veličine.

„Sise i pekara“, rekao mu je. „Sise i pekara.“

Jokić je napustio svlačionicu i sa suzama u očima krenuo ka klupi. Kada je Isidor saznao šta se dogodilo, proključao je. Zabranio je tom pomoćnom treneru da ulazi u svlačionicu i da komunicira sa Jokićem.

„On je kreten“, rekao je Branislav. „Zbog tog ismevanja, sklonio sam Nikolu od njega... Mogao je da ga zadirkuje zbog njegove debljine.“

Taj trener je živeo u istoj zgradi kao i Jokići i često je sretao porodicu.

„Rekao sam mu da ću ga pretučiti ako nastavi sa tim glupostima“, kazao je Branimir. „Godinama kasnije se u medijima hvalio da je bio Nikolin prvi trener. Rekao sam mu: 'Ne pominji moju porodicu u javnosti'.“

Pomoćni trener je, prema Isidorovim rečima, otišao i korak dalje. Kao navijač *Partizana*, i nakon što je ismevao Jokića, bio je zaslužan za pozivanje kluba u kamp na Zlatiboru, gde je i otpušten.

Taj trener je pokušao da sebi pripiše zaslugu da je otkrio Nikolu, a onda i da iskoristi svoju povezanost sa njim kod drugih igrača. U stvarnosti, nije imao nikakve veze sa Nikolinim razvojem. Samo ga je sprečavao.

* * *

To što je pomoćni trener uradio bilo je podlo, ali Nikolina građa je zaista ograničavala mladog košarkaša na terenu.

„Sve to je pomoglo Nikoli da pokuša da uradi neke druge stvari sa svojim telom u napadu i odbrani“, rekao je Isidor.

Nateralo ga je da drugačije sagledava igru. Da shvati nečije navike u odbrani. Da svesno rizikuje na osnovu protivničkih sklonosti. Da lovi dostižne prednosti.

Sa Jokićem kao centrom, tim je primenio zonu da pokuša da prikrije njegova ograničenja u odbrani. Isidor je znao da Jokić nije okretan. Ova šema mu je omogućila da brani, hvata odbijene lopte i ostvaruje brze pasove u kontranapadu. U zoni je, teoretski, imao zaštitu. Ali ova primena je ojačala još jedan Jokićev suštinski kvalitet: njegovu inteligenciju. Čim je Isidor objasnio osnove, Jokić je već postavljao relevantna pitanja.

Ko se rotira u ovom scenariju? Čija je odgovornost swing pass – dodavanje s jednog na drugi kraj terena?

Dok su ostali u timu pokušavali da shvate osnovu zonske odbrane, Jokić je već savladavao njene nijanse. Naravno, čim bi Jokić uhvatio odbijenu loptu, sve je bilo na stolu. Mogao bi da vodi brzi kontranapad ili da napravi pas preko celog terena. Ili bi mogao da se zatekne na prelasku iz faze napada u fazu odbrane i obrnuto.

„Nakon što bi bacio loptu, potrčao bi na drugi kraj terena“, rekao je Isidor. „Bilo je trenutaka kada bismo već postigli poene, i ostali momci bi već trčali natrag u odbranu, dok je Nikola i dalje trčao u napad.“

Jokić je imao opravdana ograničenja, ali su neka bila samonametnuta. Njegova tvrdoglavost, očigledna u zapisniku s treninga, kao i njegovo insistiranje na dodavanju jednom rukom, prenosili su se i na utakmice. Ako bi neko želeo da podeli svoje predloge sa tribina, postojala je velika verovatnoća da će uraditi suprotno samo da bi ilustrovaio koliko ga je malo briga šta drugi misle.

Na primer, ako mu je rečeno da igra energično, bio je spreman da se čvrsto ukopa u mestu u napadu i sačeka da se situacija na terenu promeni.